

บทที่ 6

บทสรุป

จากการศึกษาวิเคราะห์ตัวละครทะโรกะจะในบทละครเดี่ยวเงินประเภทโหม
เมียวเคียวเงิน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง “นะริอะงะริ” เรื่อง “โบมิบะริ” และเรื่อง “นุอะกุ” นั้น

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทะโรกะจะซึ่งเป็นตัวละครที่ถือได้ว่าเป็นตัวแทนของ
ละครเดี่ยวเงิน มีฐานะเป็นชนชั้นต่ำที่คอยติดตามรับใช้เจ้านาย เป็นตัวละครที่มี
พฤติกรรมที่หลากหลาย และมี ลักษณะนิสัยที่ดีและไม่ดีปะปนกันไป เปรียบได้กับ
มนุษย์ที่มีลักษณะนิสัยที่แตกต่างกันออกไป ทะโรกะจะเป็นตัวละครที่ถูกเลี้ยงดูให้
เติบโตมาพร้อมกับเจ้านายตั้งแต่ยังเล็กจึงมีความรัก ความผูกพัน และซื่อสัตย์จงรักภักดี
ต่อเจ้านายโดยพื้นฐาน แต่ด้วยสถานภาพที่เป็นชนชั้นต่ำและเป็นเพียงคนติดตามรับใช้
จึงต้องยอมตามและเชื่อฟังคำสั่งของเจ้านายทุกอย่าง แม้ในบางครั้งการกระทำนั้นจะขัด
กับความรู้สึกหรือเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของตนก็ตาม แต่เมื่อมีสถานการณ์
บางอย่างบีบบังคับ ทะโรกะจะจึงต้องแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาภายใต้กลไกการ
ป้องกันตัวอันเนื่องมาจากสภาวะจิตใจที่เก็บกด มนุษย์ทุกคนเมื่อถูกปิดกั้นหรือถูก
ลิดรอนเสรีภาพในการเลือกวิถีชีวิตของตนและไม่ได้รับความยุติธรรมในสังคม เช่น
การถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกกดขี่ทางสังคม มนุษย์จะลุกขึ้นต่อสู้เพื่อรักษาเสรีภาพใน
การเลือกวิถีชีวิต และต่อสู้เพื่อสิทธิในการบรรลุศักยภาพของตนเอง เช่นเดียวกับชาวนา
และชนชั้นต่ำในยุคสมัยกลางของญี่ปุ่นที่ลุกขึ้นต่อต้านชนชั้นสูงและพยายามก้าวขึ้นไป
สู่ชนชั้นปกครองเพื่อไม่ให้ถูกกดขี่ข่มเหงเอารัดเอาเปรียบและให้ได้มาซึ่งเสรีภาพใน
การดำรงชีพ

จากการวิเคราะห์ตัวละครทะโรกะจะทั้ง 3 เรื่องพบว่า ตัวละครทะโรกะจะแม้จะ
เป็นตัวละครที่คอยติดตามรับใช้เจ้านายแต่ก็เป็นตัวละครที่มีสติปัญญาฉลาดหลักแหลม
ในการคิดหาอุบายและวางแผนเพื่อเอาตัวรอดแต่ก็ใ้ไขว่จะสำเร็จเสมอไป ลักษณะนิสัย
และพฤติกรรมของทะโรกะจะยังสะท้อนธรรมชาติของมนุษย์ในการหาทางออกและเอา
ตัวรอดเมื่อเผชิญกับปัญหาคด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งลักษณะนิสัยและพฤติกรรมนั้นได้นำไปสู่
การกระทำที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์กะโตะกุโจในลักษณะที่แตกต่างกันออกไปใน 3
เรื่องคือ

เรื่องที่ 1 “นะริอะงะริ” เรื่อง “นะริอะงะริ” แสดงให้เห็นธรรมชาติความร้อรอนใจและการเอาตัวรอดจากปัญหาด้วยการเล่าเรื่องนะริอะงะริในลักษณะที่ฝืนกฎธรรมชาติ โดยพฤติกรรมการเล่าเรื่องนะริอะงะริเพื่อเอาตัวรอดของทะเลโรกะจะนั้นไม่ได้มุ่งหวังเพื่อขัดจีนคำสั่งหรือล้มล้างเจ้านายตามแนวคิดของความเป็นเกะโกะกุโจ แต่ปรากฏการณ์เกะโกะกุโจได้สะท้อนผ่านความเชื่อของทะเลโรกะจะเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของทุกสิ่งบนโลกหรือ นะริอะงะริ ซึ่งเป็นชื่อเรื่องของเรื่องนี้และเป็นคำที่นิยมใช้กันในยุคสมัยกลางในฐานะภาษานิยม (ริวโกโงะ 流行語 [ryūkōgo]) โดยเฉพาะช่วงที่เกิดสงครามกลางเมือง ความเชื่อของทะเลโรกะจะยังสะท้อนความเชื่อในหมู่ชนชั้นต่ำที่เชื่อและคาดหวังในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสถานะภาพแม้โอกาสที่จะเป็นไปได้นั้นจะมีน้อยหรือเป็นไปได้ก็ตาม ดังปรากฏการใช้สำนวนเกี่ยวกับห้วมันที่กลายเป็นปลาไหลที่สะท้อนความคิดความเชื่อดังกล่าวในยุคสมัยกลาง

เรื่องที่ 2 “โบนิบะริ” ธรรมชาติของมนุษย์สะท้อนให้เห็นผ่านลักษณะนิสัยของทะเลโรกะจะที่ชอบดื่มสุรา และใช้สุราเป็นเครื่องมือในการระบายออกซึ่งภาวะเก็บกดคับแค้นในจิตใจ ด้วยนิสัยที่ชอบดื่มสุราประกอบกับความรู้สึกไม่พอใจที่เจ้านายจับตนมัดโดยไม่อธิบายเหตุผลให้ทราบก่อนได้นำไปสู่พฤติกรรมที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์เกะโกะกุโจคือ การขัดจีนไม่เชื่อฟังคำสั่งของเจ้านายโดยการขโมยสุราของเจ้านายดื่ม อีกทั้งเมื่อเมาได้ที่และพลันมองเห็นภาพสะท้อนใบหน้าของเจ้านายในถ้วยสุรา จึงอาศัยความเมา นินทาและร้องเพลงล้อเลียนเจ้านาย เป็นการระบายออกซึ่งความเก็บกดไม่พอใจที่มีต่อเจ้านายซึ่งไม่สามารถแสดงออกมาให้เห็นได้ในภาวะปกติ พฤติกรรมดังกล่าวแม้จะมีทะเลโรกะจะเป็นคนต้นคิดแต่ก็มีทะเลโรกะจะคอยร่วมมืออยู่ด้วย ทะเลโรกะจะจึงมีฐานะเป็นทั้งผู้ร่วมกระทำและผู้กระทำพฤติกรรมที่สะท้อนความเป็นเกะโกะกุโจในเวลาเดียวกัน

เรื่องที่ 3 “บุอะกุ” ลักษณะนิสัยของทะเลโรกะจะสะท้อนให้เห็นธรรมชาติของมนุษย์ในการโกหกเพื่อเอาตัวรอด กล่าวคือทะเลโรกะจะโกหกเจ้านายว่าได้ฆ่าบุอะกุแล้ว เนื่องจากเจ้านายเคยขู่ที่จะฆ่าตนหากไม่ยอมทำตามคำสั่ง รวมถึงการโกหกเจ้านายเรื่องวิญญาณบุอะกุ เรื่อง “บุอะกุ” ยังสะท้อนธรรมชาติของความรักเพื่อนพ้อง โดยแสดงให้เห็นว่าความรู้สึกของความเป็นเพื่อน หรือ พวกพ้องในตัวทะเลโรกะจะนั้นมีอยู่อย่างเหนียวแน่นโดยปกป้องและช่วยเหลือเพื่อนซึ่งอยู่ในสถานภาพชนชั้นต่ำเหมือนกับตน แม้ต้องขัดจีนคำสั่งของเจ้านายก็ตาม พฤติกรรมของทะเลโรกะจะที่พยายามปกป้องบุอะกุ และขัดจีนคำสั่งของเจ้านาย โดยการปล่อยตัวบุอะกุไปมีนัยของความเป็นเกะโกะกุโจ

แฝงอยู่ กล่าวคือ เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนการกระทำของบုอะกุ ทั้งยังแสดงถึงการแข็งข้อ ไม่ยอมตามเจ้านายที่สั่งสมอยู่ในตัวทะเลาะจะด้วย สาเหตุเนื่องจากความไม่พอใจการกระทำของเจ้านายที่ปฏิบัติต่อลูกน้องเหมือนเช่นสัตว์สิ่งของที่จะฆ่าหรือทำลายทิ้งเมื่อใดก็ได้ ประกอบกับความรักความสงสารเพื่อนที่เติบโตมาด้วยกัน มีความผูกพันกัน แม้จะรู้ว่าเพื่อนกระทำการสิ่งที่ไม่ดีต่อเจ้านายแต่ก็ยอมขัดขืนคำสั่งของเจ้านายปล่อยตัวบုอะกุไป เรื่องนี้แม้จะตั้งชื่อตามตัวละครเอกในเรื่องคือบုอะกุก็ตามแต่ตัวละครทะเลาะจะก็มีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยการปูเรื่องให้บုอะกุเป็นจุดเริ่มของปมปัญหาด้วยการกระทำพฤติกรรมเกะโกะกุโจและให้ตัวละครทะเลาะจะคอยปกป้องช่วยเหลือบုอะกุทุกอย่าง เกี่ยวเนื่องเรื่องนี้จึงแสดงให้เห็นพฤติกรรมของตัวละครที่สะท้อนปรากฏการณ์เกะโกะกุโจ

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะนิสัยของตัวละครทะเลาะจะทั้ง 3 เรื่อง สะท้อนธรรมชาติที่เป็นสากลของมนุษย์ และสะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคมที่ชนชั้นต่ำวิพากษ์วิจารณ์ ขัดขืนคำสั่ง และล้มล้างชนชั้นสูง หรือเกะโกะกุโจ ด้วยคำพูดและพฤติกรรมในญี่ปุ่นยุคกลาง แม้ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของทะเลาะจะจะสำเร็จหรือล้มเหลว หรือไม่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใดๆ แต่พฤติกรรมของทะเลาะจะนั้นได้แสดงออกให้เห็นถึงความรู้สึกต่อต้านและต้องการท้าทายอำนาจซึ่งสอดคล้องกับปรากฏการณ์เกะโกะกุโจ กล่าวคือ ความสำเร็จหรือล้มเหลวนั้นไม่ใช่สิ่งสำคัญเท่ากับการได้แสดงออกเพื่อระบายความกดดันจากการถูกกดขี่ของชนชั้นล่าง ซึ่งในมิติของการแสดงนั้นได้สื่อออกมาในรูปแบบของความตลกขบขัน ล้อเลียนและเสียดสีสังคม